
PRIKAZ

Ana Vidović i Branka Barčot
Filozofski fakultet, Zagreb
Hrvatska

**XXIII. MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP "PROSTOR I VRIJEME U
JEZIKU: JEZIK U PROSTORU I VREMENU"
Osijek, od 21. do 23. svibnja 2009. godine**

Od 21. do 23. svibnja u Osijeku se, na tamošnjem Filozofskome fakultetu, održavao 23. međunarodni znanstveni skup Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku. Ovogodišnja tema bila je "Prostor i vrijeme u jeziku: jezik u prostoru i vremenu". Organizaciju skupa i ove godine, druge za redom, preuzeli su kolege s osječkoga Filozofskog fakulteta, a predsjednik je bio Mario Brdar. Skupu se odazvalo više od stotinu sudionika, a osim sa svih hrvatskih sveučilišta, na skupu su sudjelovali i kolege i kolegice iz Slovenije, Bosne i Hercegovine, Mađarske, Srbije, Italije, Crne Gore, Makedonije, Poljske, Švedske, Grčke, Španjolske, Kanade, Tajlanda, Kine i Irana. Glavna tema skupa uključila je razmatranje prostora i vremena u spoznajnim procesima i jeziku, odnos doživljaja fizičkog prostora nasuprot apstraktnome prostoru i kako se oni manifestiraju u jeziku, odnos prostora i vremena u jeziku, fizičko i fiktivno kretanje u jeziku, gramatiku prostora, glagolsko vrijeme i jezične kategorije, i to iz različitih perspektiva: kontrastivne, tipološke, dijalektološko-sociolingvističke, korpusne i dijakronijske perspektive.

Nakon svečanog otvaranja skupa u četvrtak, 21. svibnja, uvodna predavanja održali su Vyvyan Evans s bristolskog sveučilišta i Günter Radden s hamburškog sveučilišta.

U svome vrlo živom i slušatelju pristupačnom predavanju "Time in language, time in mind" koji ipak nije izgubio obilježja znanstvenog diskursa, Vyvyan Evans raspravljao je o tome kako se konceptualne strukture unutar prostornih domena projiciraju u vremenske domene.

Günter Radden je u okviru teme "Spatial time in the West and in the East" raspravljao kako se u jezicima Istoka i Zapada vrijeme konceptualizira pomoću prostornih odnosa i obrnuto, kako se prostor izražava pomoću vremenskih izraza, posebno s obzirom na orijentaciju gore-dolje, prednje-stražnje na vremenskoj liniji, ovisno o promatraču. Ovi prostorno-vremenski odnosi i doživljaji tih odnosa u različitim jezicima bili su predočeni brojnim dijagramima i grafovima.

Nakon obaju uvodnih predavanja uslijedile su vrlo dinamične i poticajne rasprave.

Izlaganja sudionika su, prema temama, podijeljena u tri paralelne sekcije.

Prve tri prijepodneve sekcije prvoga dana bavile su se vremensko-prostornim označivačima u jeziku, prvenstveno prijedlozima i zamjenicama u različitim jezicima ili su date usporedbe između dvaju jezika. Kristina Cergol dala je zanimljivu usporedbu doživljaja prostora govornika engleskoga i hrvatskoga jezika na temelju usporedbe i analize prostornih prijedloga *u* i *na* te prostornih odnosa koji se njima u ovim dvama jezicima mogu izraziti.

Renata Geld i Stela Letica Krevelj raspravljale su o važnosti prostora i topološkog određenja u procesu strateškog konstruiranja značenja engleskih fraznih glagola, posebno onih s prijedlogom *up*.

Na poslijepodnevnim sekcijama prvog dana Skupa nastavilo se sa sličnim temama, a dotaknuo se i problem prostorno-vremenskog označivanja i konceptualiziranja u hrvatskome kao stranome jeziku te pri usvajanju stranoga jezika uopće.

Sekcija C bavila se pitanjima polisemije i odrazom vremenskih i prostornih konceptualnih struktura u leksiku te različitim glagolskim vremenima. Za retoričare posebno je zanimljivo bilo izlaganje Aleksandra Kavgića koji je napravio studiju i usporedbu glagolskih vremena i odnosa prema vremenu u inauguracijskim govorima američkih predsjednika, s posebnim osvrtom na govor aktualnog američkog predsjednika Baracka Obame.

Nakon kratke stanke uslijedila je poster-sekcija koja je, uz već navedene teme, uključila i prostorno-vremenske odnose u slušno-oštećenih srednjoškolaca autorica Bradarić-Jončić i Renate-Mohr te važnosti pokretnih igara u rehabilitaciji djece s govorno-jezičnim poteškoćama Dijane Merey Sarajlije. Zrinka Šimunović dotakla se javnoga govora istraživanjem prostorno-vremenske organizacije medijsko-sportskog diskursa.

Prvi je dan i ove godine završio predstavljanjem novih knjiga s područja lingvistike, a potom je uslijedio i domjenak u restoranu-brodu "Galija" na Dravi.

Drugi dan Skupa počeo je uvodnim predavanjem Milene Žic Fuchs sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta koja je raspravljala o tzv. prezent perfektu sa stajališta kognitivne gramatike, postavljajući pitanje je li bolje ovu gramatičku kategoriju svrstati u glagolsko vrijeme ili aspekt. Dotaknula se i problema prijevoda i uopće konceptualiziranja Present Perfecta za izvorne govornike hrvatskoga jezika te kako ovoj kategoriji pristupiti u budućim didaktičkim materijalima u nastavi engleskoga jezika.

Tema sekcije A drugoga dana bila je metaforička uporaba vremensko-prostornih izraza. Sekcije B i C bile su sociolingvističko-dijalektološke. Pažnju je privuklo istraživanje Ive Žanića o tvorbenim inovacijama u hrvatskim vernakularima, posebno onih pomoću nastavka *-os* poput *purgerinjosi*, *tovarinjosi* i *legosice*, te o eventualnim pejorativnim ili ironičnim značenjima koje takve novotvorenice prizivaju.

Nakon kratke stanke uslijedile su nove sekcije. Teme A sekcije odnosile su se na glotodidaktičke probleme, posebno u usvajanju i učenju engleskih glagolskih vremena. Sekcija B uključila je radove koji su preispitali prostorno-vremenske odnose u putopisima, mitologiji i religiji. Sekcija C bila je tematski raznolika.

Nakon stanke za ručak, u poslijepodnevnom, drugome dijelu drugoga dana Skupa prevladavale su teme vezane za učenje stranoga jezika, ali i teme vezane za percepciju vremena i prostora i njihove odnose unutar različitih društvenih konteksta, od recesije do medijske promidžbe čime je skup ušao u interdisciplinarno područje, posebno ono koje dijeli sa sociologijom i psihologijom, ali i ekonomijom. Čitava C sekcija bila je posvećena pitanjima frazeologije te problematici prevođenja izvornih i modificiranih poslovice te njihova razumijevanja u različitim jezicima.

Nakon radnog dijela, uslijedio je onaj neslužbeni dio Skupa koji je uključio organiziranu šetnju osječkom Tvrdom uz pratnju turističkog vodiča, a zatim i svečanu večeru uz odličnu romsku glazbu, ugodno druženje i već prepoznatljivu slavonsku kuhinju i specijalitete.

Posljednji dan Skupa također su obilježile interdisciplinarne teme, posebno analiza metajezika pojedinih struka, od pravne, psihološke do opće poslovne struke.

Skup je završio strogo fonetičarskim temama, analizom vokalskog prostora kajkavskog područja sisačke Gornje Posavine, autora Damira Horge i Ane Vidović, te rezultatima ispitivanja koliko su pojedine standardne naglasne varijante zaista prihvatljive jezično kompetentnim govornicima svih triju hrvatskih narječja.

Skup je zatvorio predsjednik HDPL-a Mario Brdar uz najavu mogućnosti da Skup i dalje ostane u Osijeku, samo pod novim vodstvom na čijem bi čelu bila aktualna tajnica Marija Omazić. Najavljena je i moguća tema sljedećega skupa – korpusna lingvistika.

Mogli bismo zaključiti kako je ovogodišnji Skup bio vrlo uspješan, sudionici su gotovo u potpunosti poštovali glavnu temu skupa, a i neformalna atmosfera bila je ugodna i ležerna. Nadamo se da će i sljedeći Skup Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku doseći jednaku kvalitetu.
